

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΠΜΣ «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΑΡΧΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ»

Η χρήση του Turnitin από τους διδάσκοντες των ελληνικών πανεπιστημίων

Ελευθερία Κοσέογλου

Επιβλέπων: Αλέξανδρος Κουλούρης

Πλαίσιο-σκοπός

- Η διπλωματική αυτή εργασία στόχο έχει να συμβάλει στη διερεύνηση των αντιλήψεων του διδακτικού προσωπικού στο θέμα της λογοκλοπής και τη χρήση του γνωστού εργαλείου ανίχνευσης λογοκλοπής Turnitin.
- Έρευνητικό κενό
 - οι περισσότερες έρευνες αφορούν στους φοιτητές
 - ελάχιστες έρευνες έχουν μελετήσει τη στάση των καθηγητών **στην Ελλάδα** και
 - καμία έρευνα για τις αντιλήψεις σχετικά με το εργαλείο ανίχνευσης λογοκλοπής Turnitin **στην Ελλάδα**

Βασικά ερευνητικά ερωτήματα

- ▶ Πώς αντιλαμβάνονται τα μέλη του διδακτικού προσωπικού τη λογοκλοπή;
 - ▶ Τι θεωρούν λογοκλοπή;
 - ▶ Σε ποιο πλαίσιο της εργασίας τους και πόσο συχνά συναντούν το φαινόμενο;
 - ▶ Κάνουν διάκριση μεταξύ διαφορετικών ειδών λογοκλοπής;
 - ▶ Πόσο σοβαρή θεωρούν κάθε περίπτωση;
- ▶ Πώς έχουν αντιμετωπίσει αποδεδειγμένες περιπτώσεις λογοκλοπής;
 - ▶ Υπάρχει σχετικό θεσμικό πλαίσιο στο πανεπιστήμιο όπου εργάζονται;
 - ▶ Πώς το έχουν εφαρμόσει;
 - ▶ Ποιους τρόπους θεωρούν ως πιο αποτελεσματικούς ή πιο ενδεδειγμένους για την αντιμετώπιση του φαινομένου;
- ▶ Ποια είναι η εμπειρία τους με το Turnitin;
 - ▶ Σε ποιες δραστηριότητες χρησιμοποιούν το Turnitin;
 - ▶ Πως χρησιμοποιούν το εργαλείο όσον αφορά τις επιλογές που δίνει;
 - ▶ Πόσο ικανοποιητικά θεωρούν τα αποτελέσματα που ανιχνεύει το Turnitin;

Μεθοδολογία

- Βιβλιογραφική προσέγγιση των τριών παραμέτρων
 - κατανόηση της έννοιας λογοκλοπής και αντιλήψεις του διδακτικού προσωπικού σχετικά με το φαινόμενο,
 - αντιμετώπιση του φαινομένου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
 - χρήση εργαλείων ανίχνευσης πιθανής λογοκλοπής.
- Χρήση δομημένου ερωτηματολογίου ερωτήσεις κλειστού τύπου (άδεια από την Επιτροπή Ηθικής & Δεοντολογίας ΠΑΔΑ)
 - Δείγμα της έρευνας: Μέλη διδακτικού προσωπικού ΑΠΘ, ΠΑΔΑ και ΕΑΠ.
 - Διακίνηση των ερωτηματολογίων: προσωπικά emails, στο ΑΠΘ emails μέσω του προγράμματος Turnitin, αποστολή μηνυμάτων από τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, LinkedIn κτλ.) και προσωπική επικοινωνία με καθηγητές.
- Περιορισμοί
 - ΕΑΠ. Μη μόνιμο προσωπικό και πρόβλημα εντοπισμού του προσωπικού
 - ΕΑΠ, ΑΠΘ. Απόρριψη επίσημης διακίνησης ερωτηματολογίου μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων του ιδρύματος (Κύριος λόγος: Google Forms)

Λογοκλοπή

- Ιστορική εξέλιξη του όρου
- Εκδηλώσεις του φαινομένου και αντιλήψεις μέσα στο πέρασμα του χρόνου
- Αντί ορισμού
 - Η προσπάθεια ενός ατόμου να δείξει ότι έχει περισσότερες γνώσεις από αυτές που πραγματικά διαθέτει με τη χρήση απάτης και τεχνασμάτων.
- Σχετικά φαινόμενα
 - Παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων
 - Κλέψιμο/ αντιγραφή

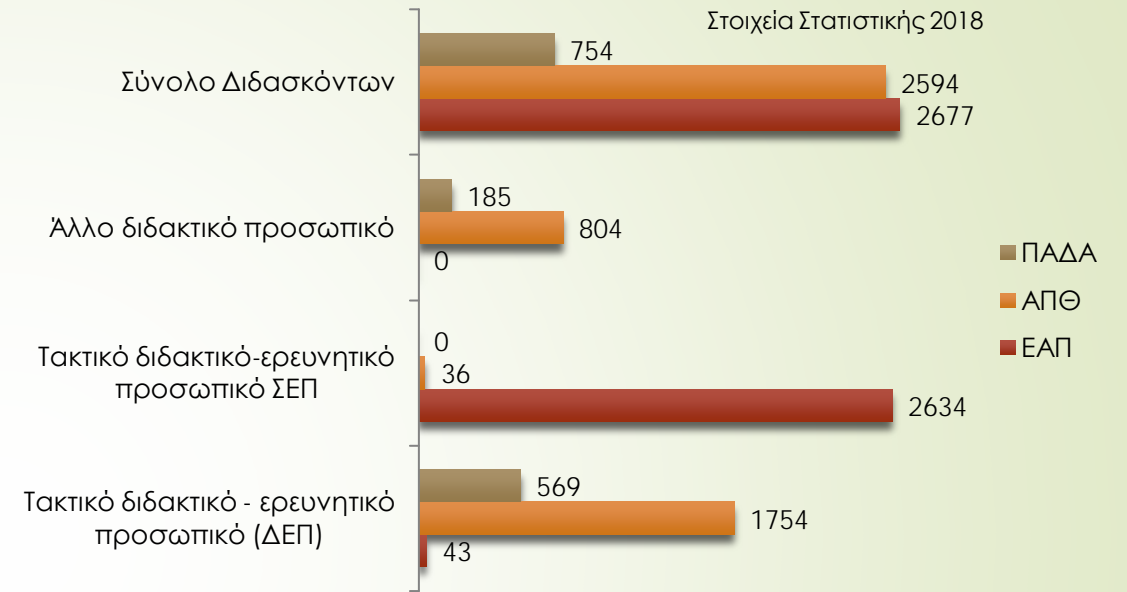
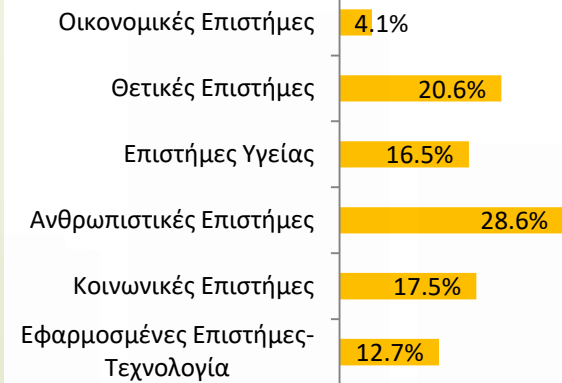
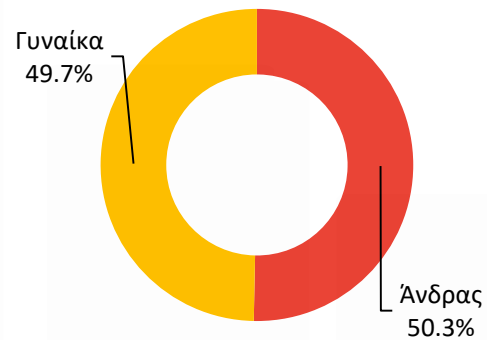
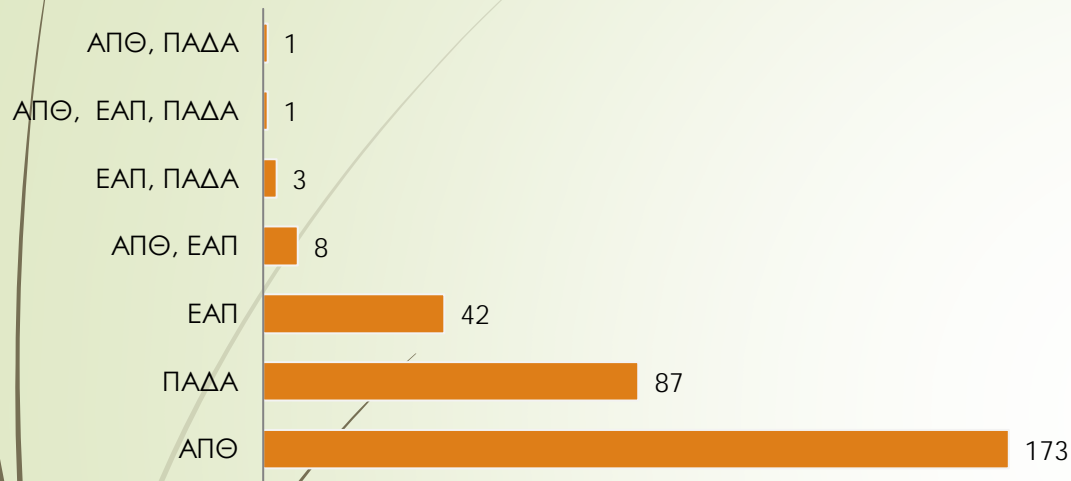
Λογοκλοπή	Παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων
Ηθική παραβίαση	Οικονομικά έσοδα δημιουργού
	Νομική παραβίαση
	Ποινές

Λογοκλοπή	Κλέψιμο / αντιγραφή
Ενσωμάτωση έργου τρίτου χωρίς αναφορά	Συνήθως σε εξετάσεις ή σε συγγραφή τελικής εργασίας
	Αντιγραφή από συμφοιτητή

Λογοκλοπή & τριτοβάθμια εκπαίδευση

- Καθοριστικοί παράγοντες για την εκδήλωση του φαινομένου
 - Διαφοροποίηση στάσης ανάλογα με τη χώρα
 - Διαδίκτυο, ηλεκτρονικές πηγές=απεριόριστο περιεχόμενο εύκολα και γρήγορα (copy-paste).
 - Νοοτροπία «κατεβάσματος»
- Έρευνες σε φοιτητές
 - Σε κάθε στάδιο της ακαδημαϊκής ζωής/ ακαδημαϊκή ακεραιότητα/ανεπιτημονία (academic integrity)
 - Συνήθεις λόγοι: Η έλλειψη χρόνου / Η μίμηση (το κάνουν όλοι) / Οι καλοί βαθμοί
 - Νέα φαινόμενα: contract cheating / ghost writing
- Αντιμετώπιση
 - Λογισμικά ανίχνευσης πιθανής λογοκλοπής, π.χ. Turnitin
 - Εκπαίδευση σε θέματα ακαδημαϊκής ακεραιότητας
 - Πολιτικές πανεπιστημίων και ποινές

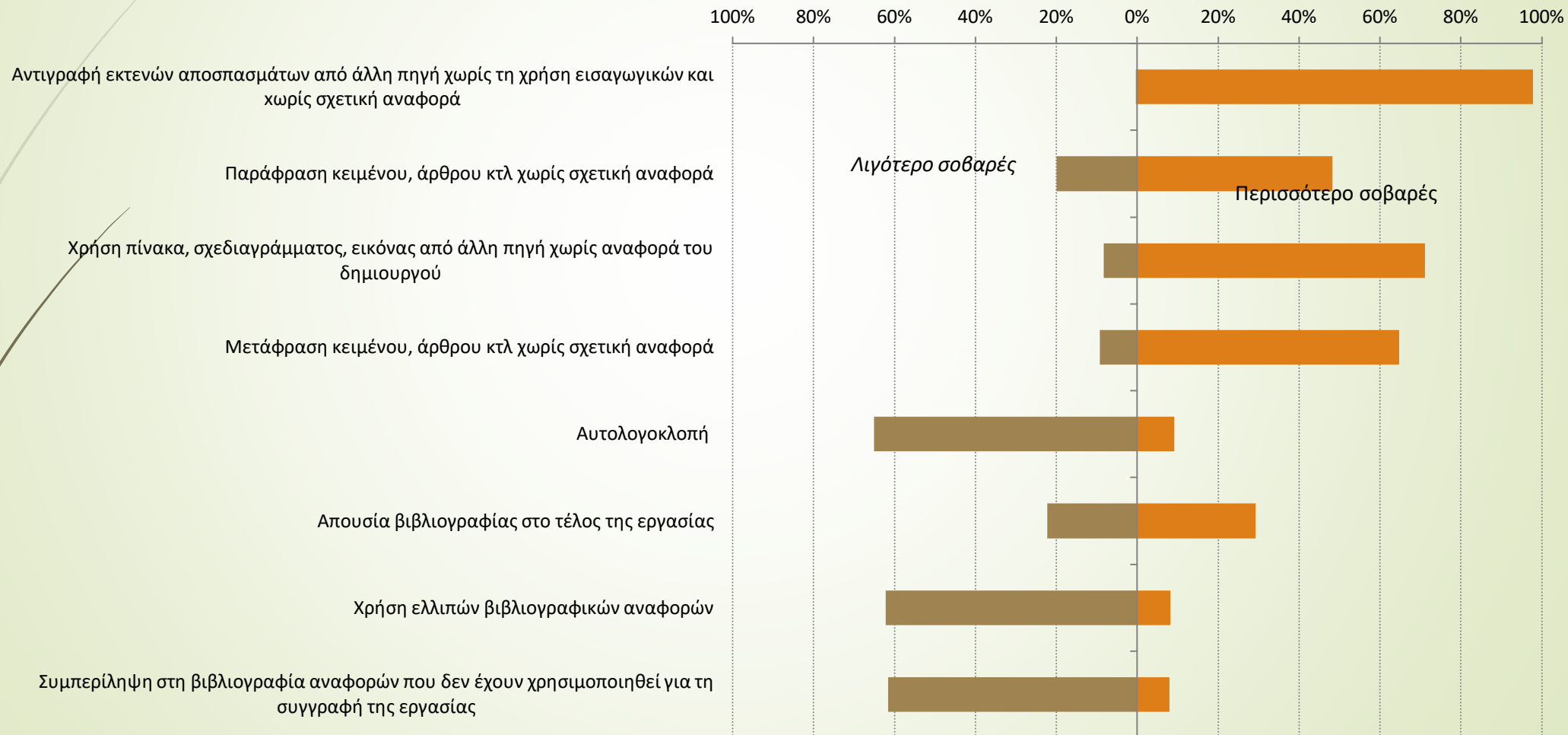
Δείγμα

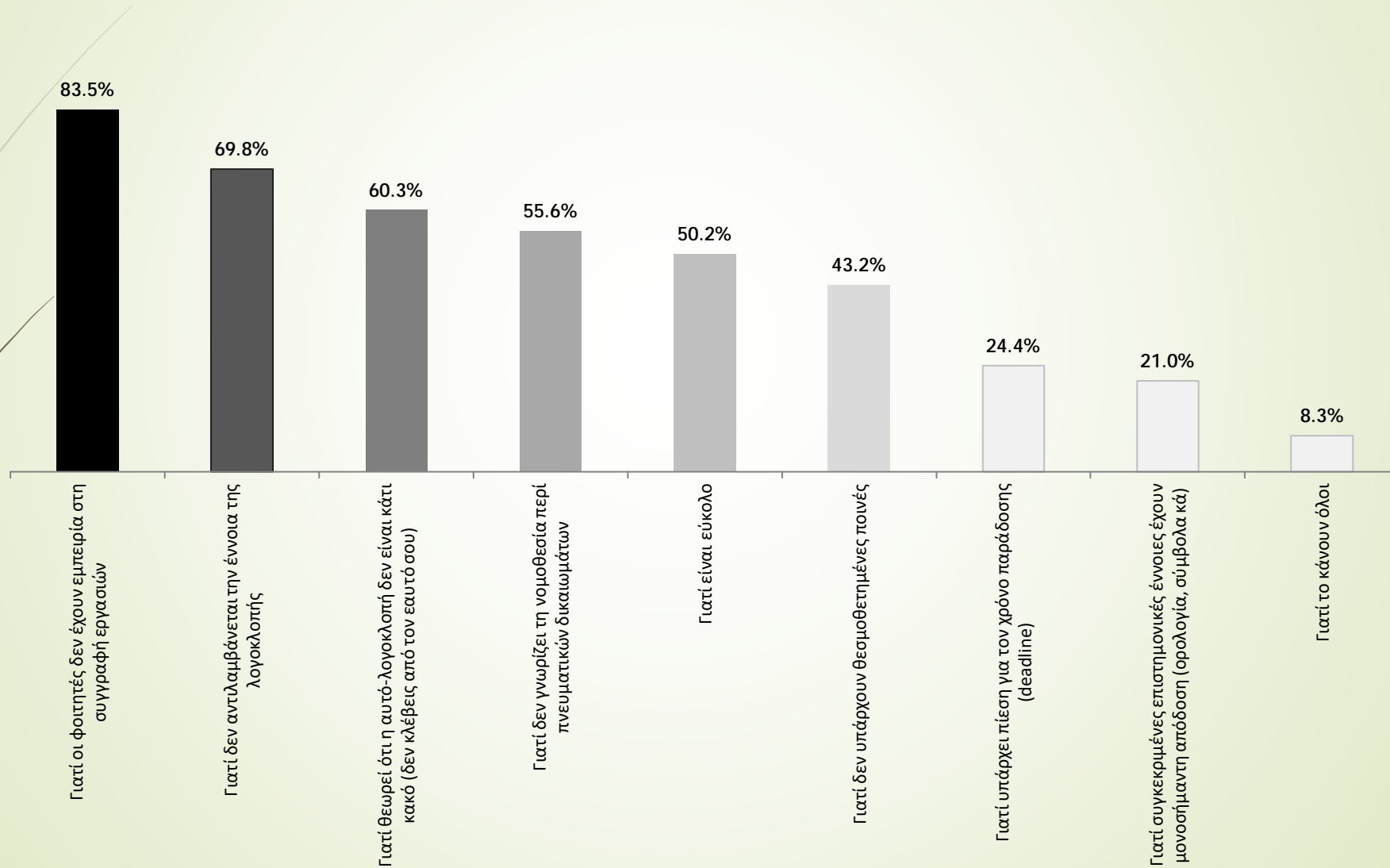
ΠΟΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ ...

	Πλήθος	%
Αντιγραφή εκτενών αποσπασμάτων από άλλη πηγή χωρίς τη χρήση εισαγωγικών και χωρίς σχετική αναφορά	309	98,1
Χρήση πίνακα, σχεδιαγράμματος, εικόνας από άλλη πηγή χωρίς αναφορά του δημιουργού	303	96,2
Μετάφραση κειμένου, άρθρου κτλ χωρίς σχετική αναφορά	292	92,7
Παράφραση κειμένου, άρθρου κτλ χωρίς σχετική αναφορά	261	82,9
Αυτολογοκλοπή	222	70,5
Απουσία βιβλιογραφίας στο τέλος της εργασίας	214	67,9
Χρήση ελλιπών βιβλιογραφικών αναφορών	175	55,6
Συμπερίληψη στη βιβλιογραφία αναφορών που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί για τη συγγραφή της εργασίας	122	38,7
N=315		

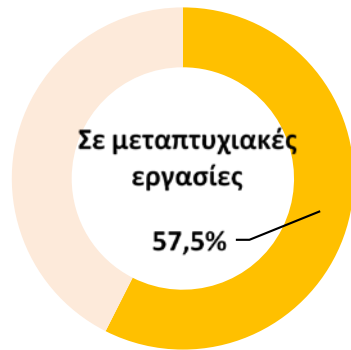
3 ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ 3 ΠΙΟ ΑΣΗΜΑΝΤΕΣ

Λόγοι που διαπράττει κάποιος λογοκλοπή

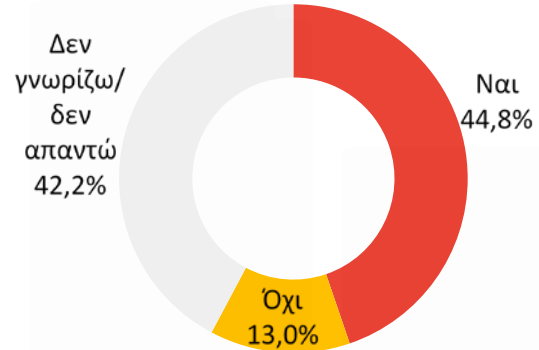

Σε ποιες περιπτώσεις έχετε αντιμετωπίσει πρόβλημα λογοκλοπής

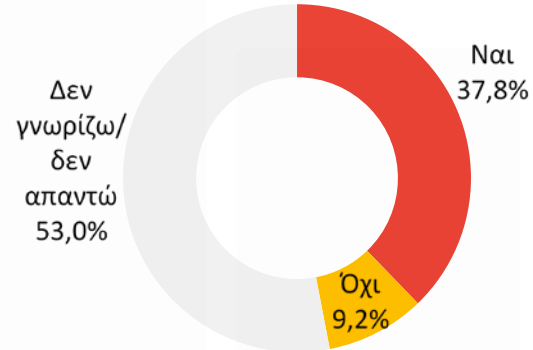

Αναφορά για λογοκλοπή

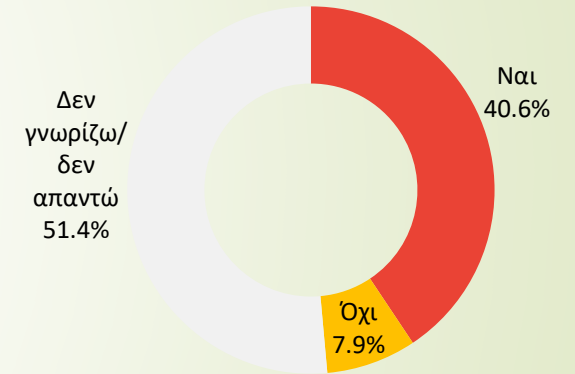
Στον οδηγό σπουδών του προπτυχιακού προγράμματος

Στο ΦΕΚ των μεταπτυχιακών προγραμμάτων

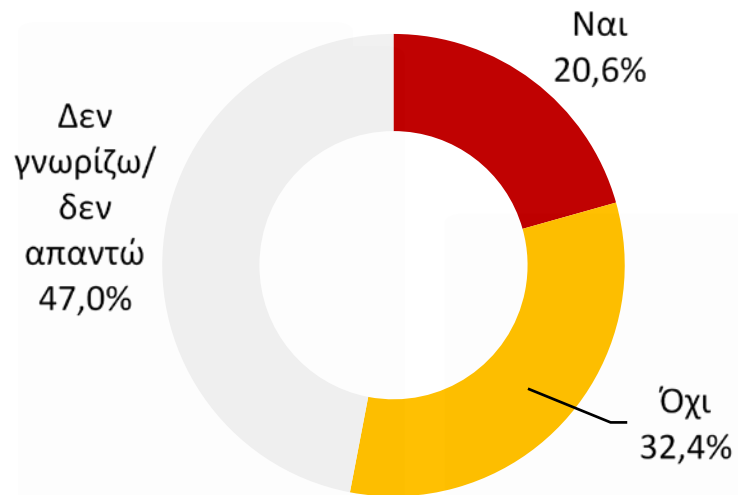

Οδηγός, κανονισμός ή πολιτική ενάντια στη λογοκλοπή

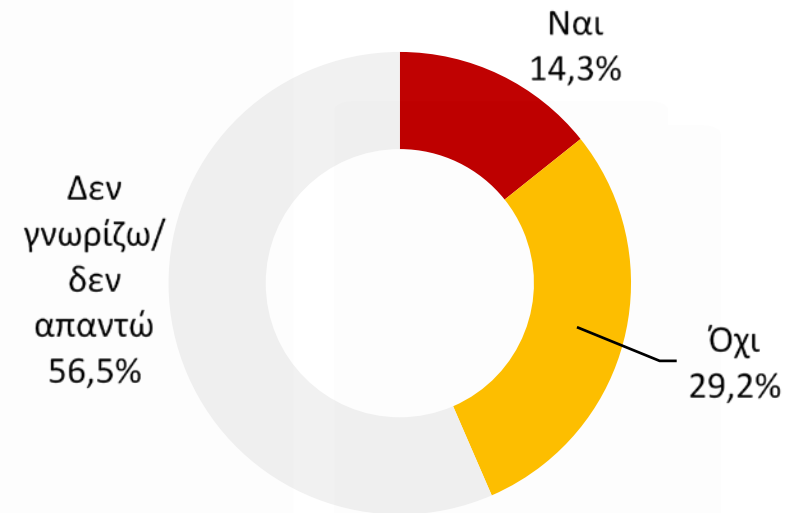

Αναφορά για Turnitin

Στον οδηγό σπουδών του προπτυχιακού προγράμματος

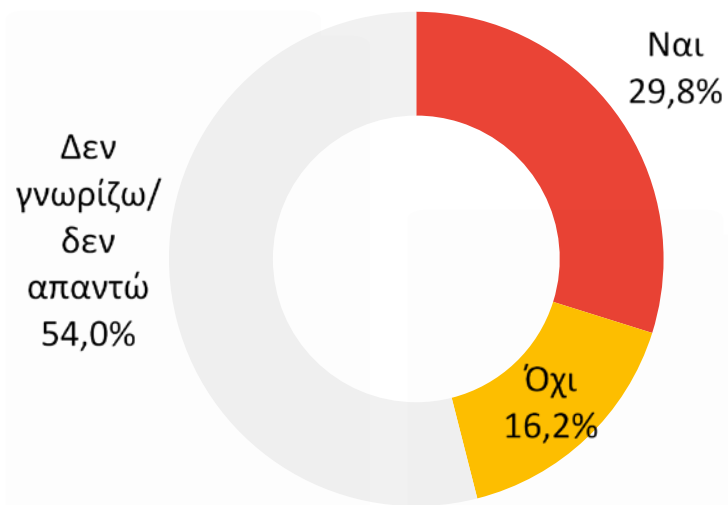

Στο ΦΕΚ των μεταπτυχιακών προγραμμάτων

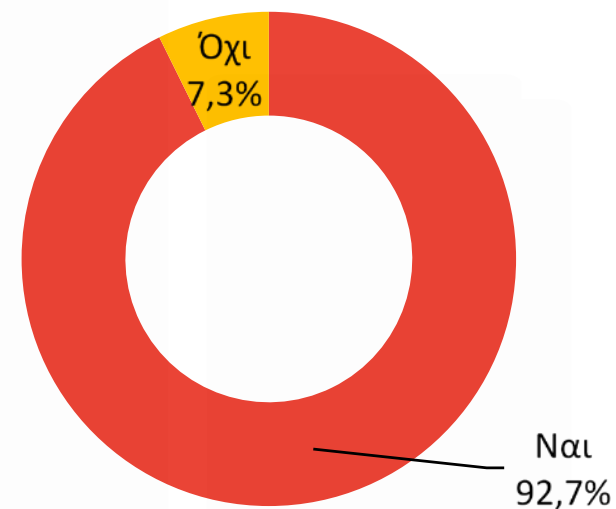

Θεσμοθετημένη επιτροπή για θέματα λογοκλοπής- σύσταση καθήκοντα

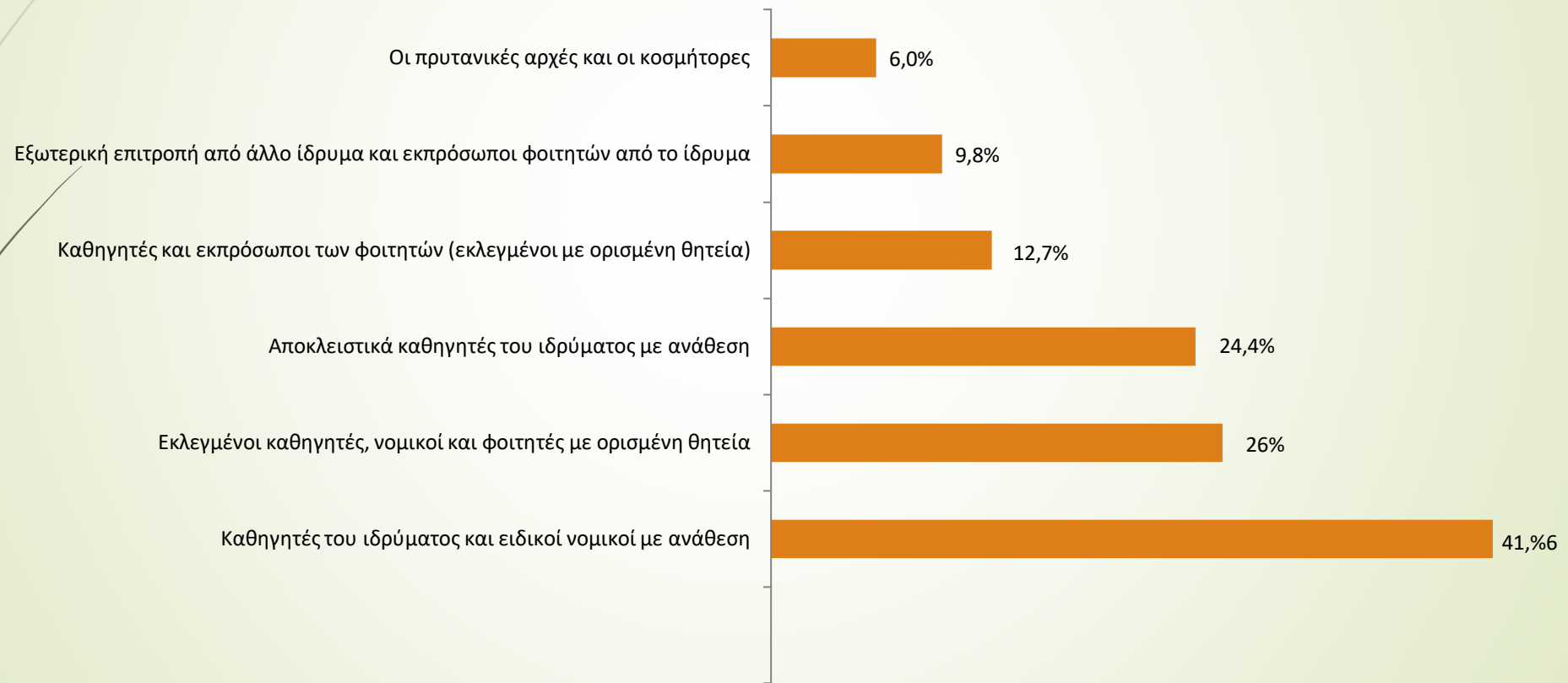
Θεσμοθετημένη επιτροπή δεοντολογίας
για θέματα λογοκλοπής

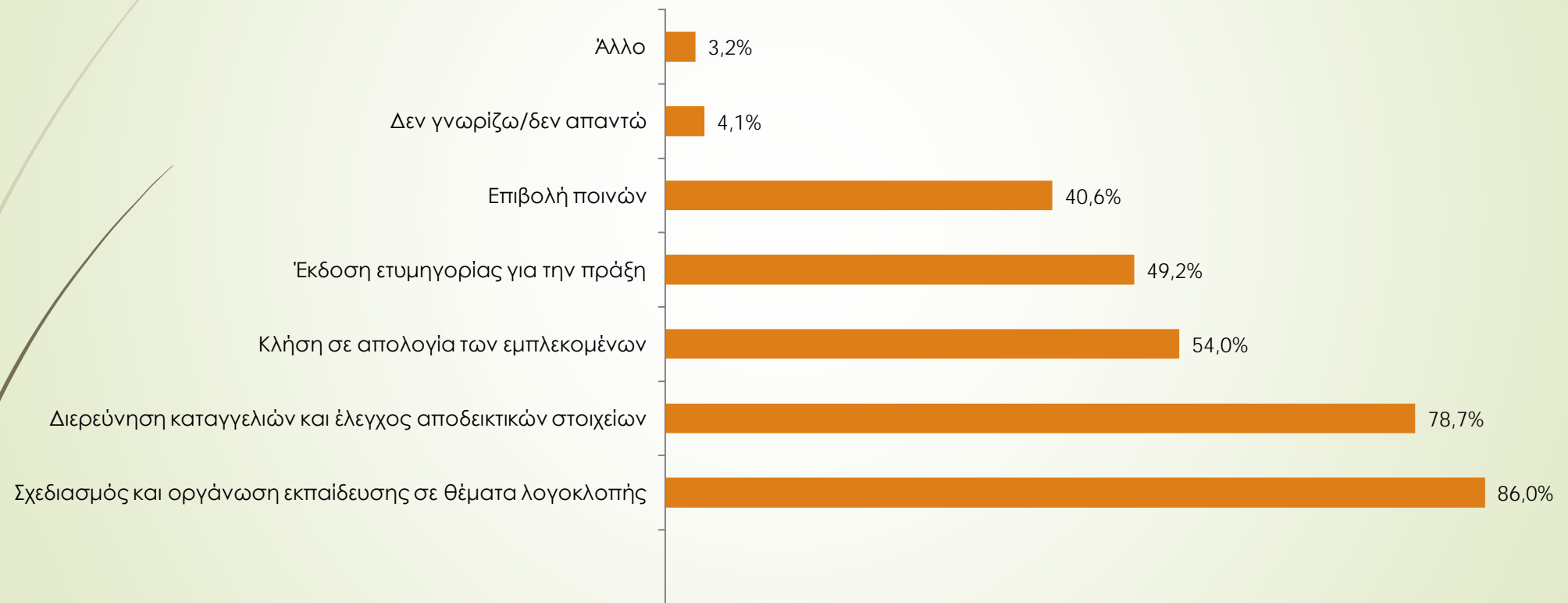
Αναγκαιότητα θεσμοθετημένης
επιτροπής για θέματα λογοκλοπής

Μέλη Επιτροπής

Καθήκοντα Επιτροπής

Προτεινόμενες ποινές για λογοκλοπή σε συναδέλφους και σε φοιτητές

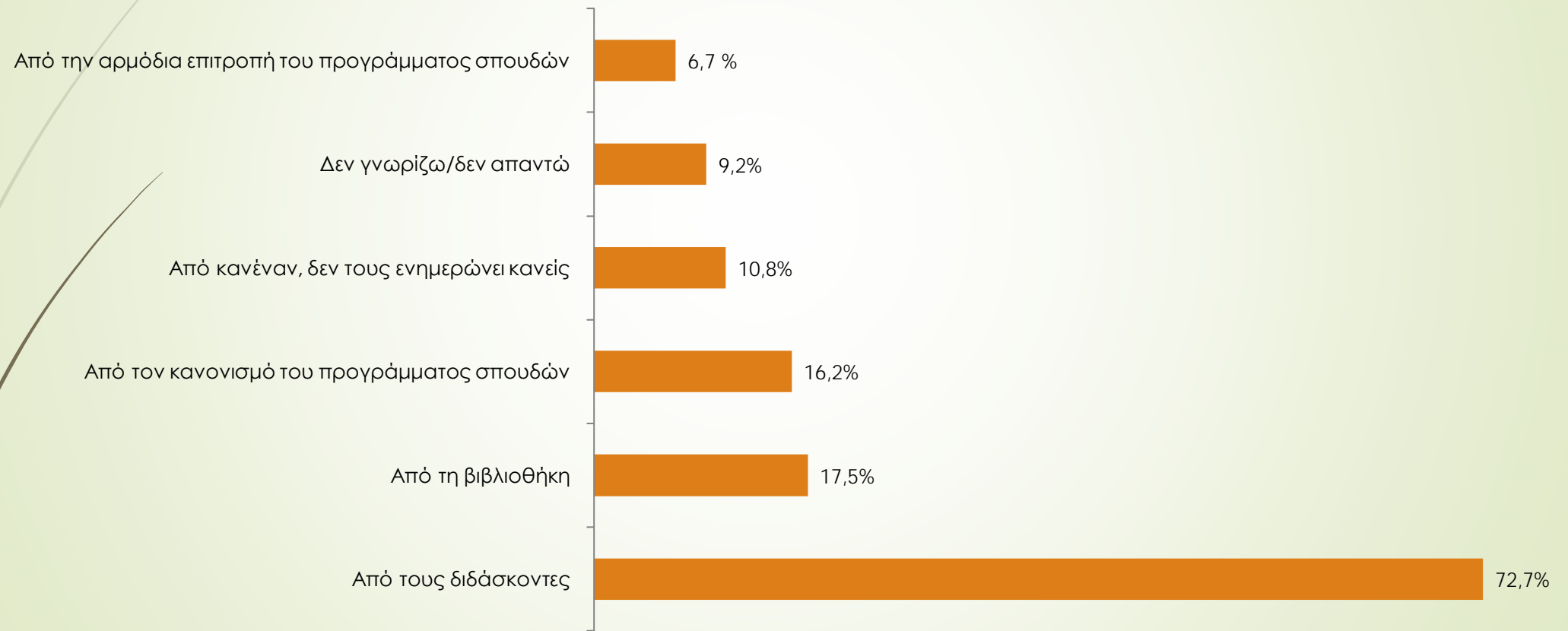
Συνάδελφοι

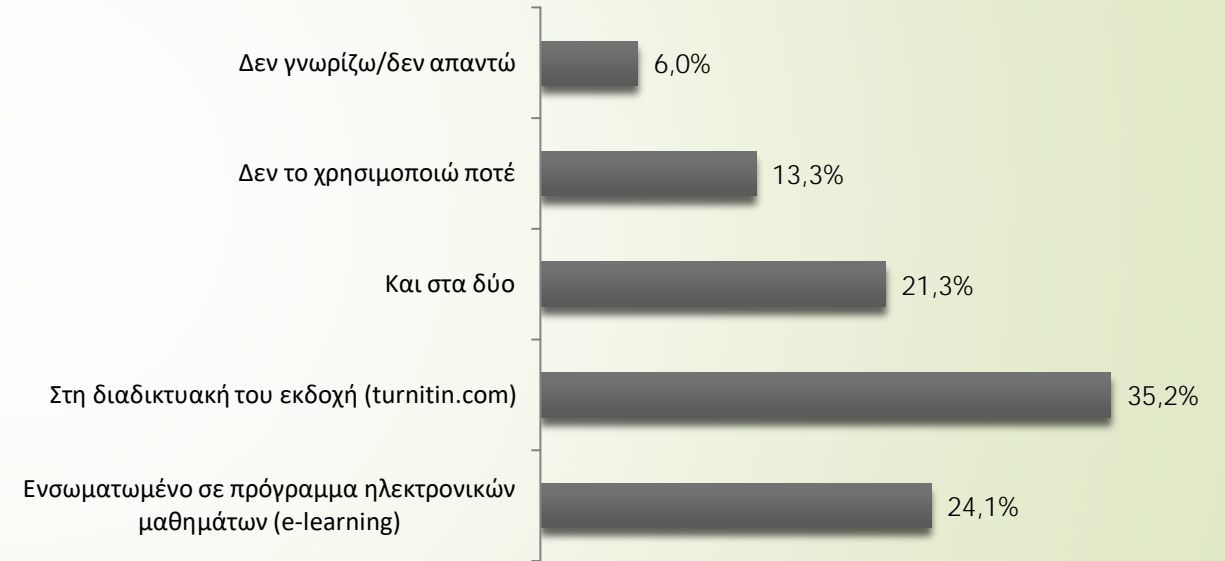
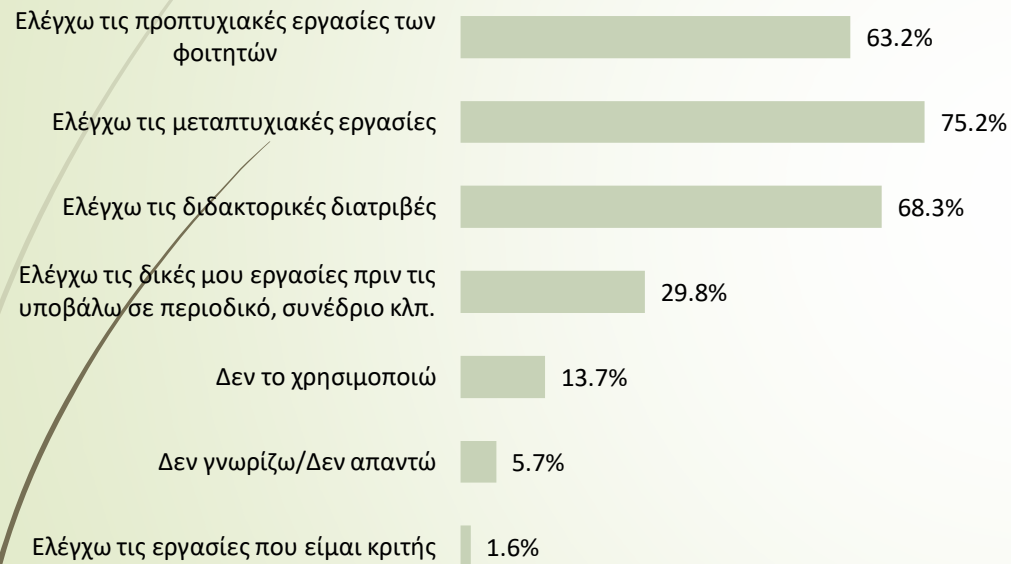
Φοιτητές

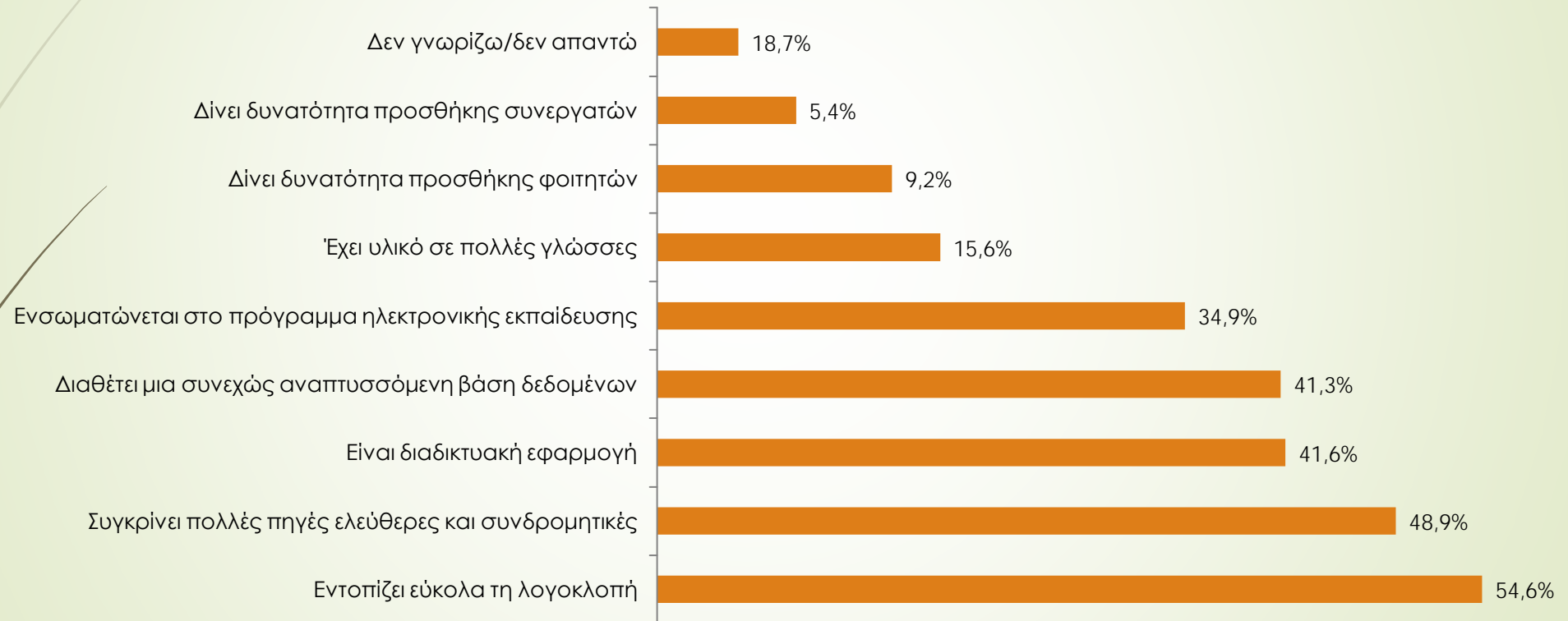
Πηγή ενημέρωσης για τη χρήση του Turnitin

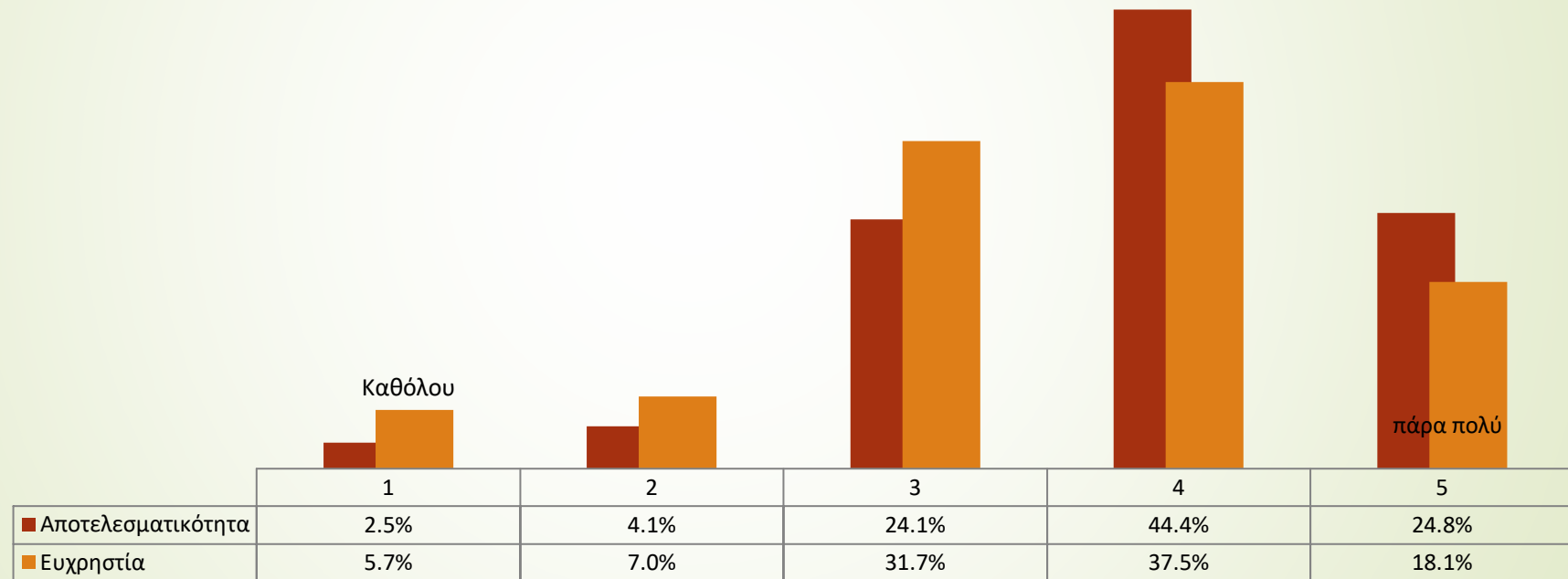
Χρήσεις του Turnitin/ Μορφή χρήσης

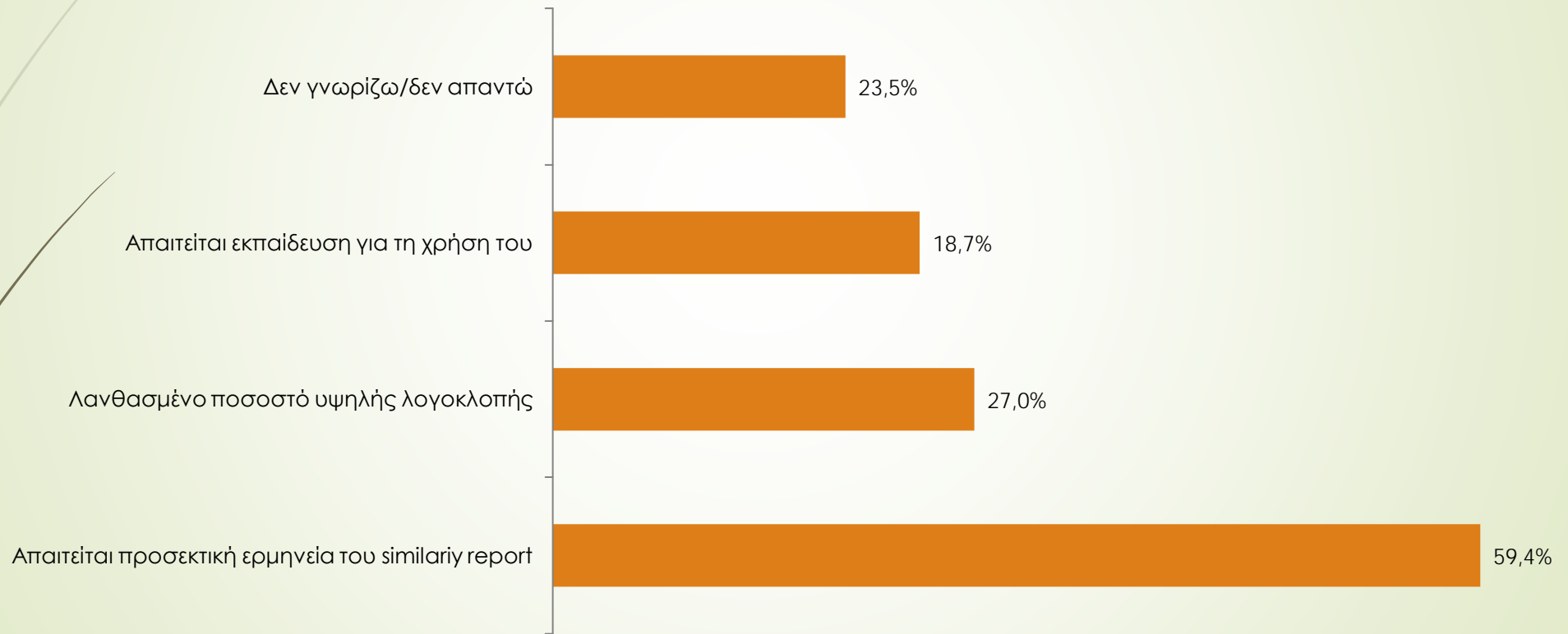
Δυνατά σημεία του Turnitin

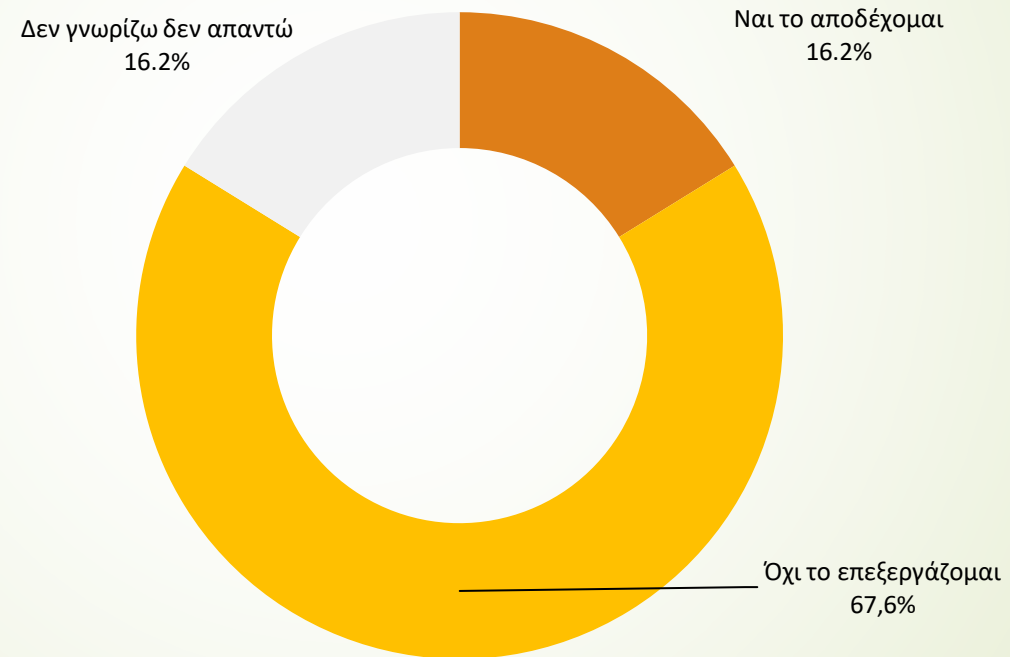
Ευχρηστία και αποτελεσματικότητα

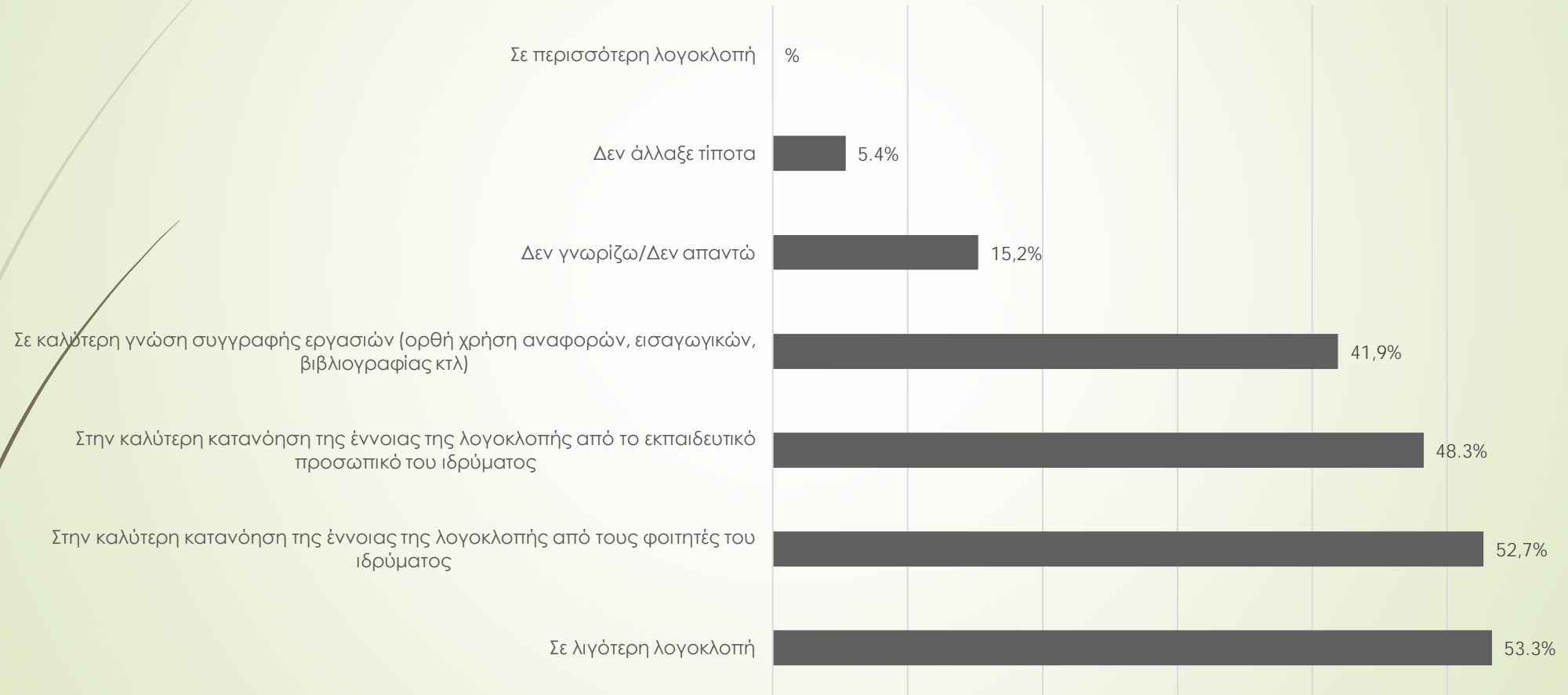
Αδύνατα σημεία του Turnitin

Αναφορά ομοιότητας αποδοχή ή μη

Συμβολή του Turnitin στη λογοκλοπή

Σύνοψη βιβλιογραφίας

- Λογοκλοπή μεγάλο **πρόβλημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**
- Συνδέεται με την αξιολόγηση φοιτητών και διδασκόντων
- Αφορά οικειοποίηση υλικού τρίτου χωρίς αναφορά
- Αναζήτηση αιτιών (άγνοια-μη αποδεκτή για τους διδάσκοντες)
- Καταλυτικός ο ρόλος του διαδικτύου
- Η έκταση του φαινομένου οδήγησε στην υιοθέτηση προγραμμάτων ανίχνευσης λογοκλοπής
- Πιο διαδομένο εργαλείο ανίχνευσης το Turnitin
 - Βασικό του μειονέκτημα η μη δυνατότητα ανίχνευσης λογοκλοπής σε σκαναρισμένο υλικό και σε έντυπο. εικόνες κτλ.
 - Σε ξενόγλωσσο υλικό
 - Εργασία γραμμένη από εκμίσθωση ή εταιρεία κτλ

Λογοκλοπή-συμπεράσματα

Γνώση του φαινομένου της λογοκλοπής	Διαπιστώσεις
Ομοφωνία στο τι αποτελεί λογοκλοπή	Τα συμπεράσματα συμφωνούν με τη βιβλιογραφία
Σοβαρότερη λογοκλοπή θεωρούν την αντιγραφή εκτενών αποσπασμάτων	Άγνοια των φοιτητών
Λιγότερο σοβαρή την αυτολογοκλοπή	Έλλειψη εμπειρίας στην ακαδημαϊκή γραφή από τη πλευρά των φοιτητών
Δεν διαφοροποιούν διδάσκοντες και φοιτητές ως προς το αδίκημα της λογοκλοπής	Κυρίαρχο το πρόβλημα στο προπτυχιακό επίπεδο
Τα περισσότερα μέλη ΔΕΠ εξετάζουν παρόμοια τις εργασίες και τις αξιολογούν με παρόμοιο τρόπο.	

Θεσμική αντιμετώπιση λογοκλοπής

Σύσταση επιτροπής = κυρίαρχη η καταφατική απάντηση για σύσταση Επιτροπής
άγνοια για σχετική αναφορά σε οδηγό σπουδών/ΦΕΚ/κανονισμό (ερμηνεία: γραφειοκρατία, επικοινωνία/διοικητικό πρόβλημα/αλλαγή πολιτικής

Δομή: καθηγητές του ιδρύματος και νομικοί με ανάθεση.

Ερμηνεία είναι ότι οι ίδιοι οι διδάσκοντες θέλουν να έχουν εμπλοκή σε αυτό το θέμα που τους αφορά αλλά αναγνωρίζουν και την ανάγκη νομικής συνδρομής.

Ρόλος Επιτροπής: εκπαιδευτικός συνδέεται άμεσα με την παραδοχή άγνοιας από την πλευρά των φοιτητών (λογοκλοπής & ακαδημαϊκής γραφής)

Ποινές: τιμωρητική διάσταση αφορά μόνο την εργασία καθώς και τη σοβαρότητα της πράξης (όχι το σύνολο της ακαδημαϊκής παρουσίας του φοιτητή), κυρίαρχη η απλή σύσταση

Εκπαίδευση *Διαφαίνεται ότι οι διδάσκοντες έχουν ως στόχο να χρησιμοποιήσουν το εργαλείο ως βοηθητικό μέσο που θα διευκολύνει τους ίδιους και θα εκγυμνάσει σωστά τους σπουδαστές στη συγγραφή εργασιών εναρμονισμένες με τα ακαδημαϊκά κριτήρια.*

Turnitin

Το χρησιμοποιούν και διαδικτυακά και ενσωματωμένο στο περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης. Έχει ενδιαφέρον ότι αθροιστικά το ποσοστό είναι κοντά στο 80%. Αυτό δείχνει ότι το πρόγραμμα τυγχάνει πλέον ευρείας αποδοχής

Ένα εύρημα που θα μπορούσα να απασχολήσει τις βιβλιοθήκες είναι ότι με συντριπτική πλειοψηφία, οι συμμετέχοντες απάντησαν ότι η ενημέρωση στους φοιτητές για το πρόγραμμα ανίχνευσης λογοκλοπής γίνεται από τους διδάσκοντες, εδώ θα μπορούσε η βιβλιοθήκη να διεκδικήσει ένα ρόλο

Το Turnitin θεωρείται αποτελεσματικό εργαλείο από τους περισσότερους και εύχρηστο. Δεν αντιμετωπίζονται προφανώς ιδιαίτερα προβλήματα στη χρήση του.

Σχετικά με την αναφορά ομοιότητας οι διδάσκοντες έχουν αντιληφθεί ότι απαιτεί μεγάλη προσοχή στην ερμηνεία του και ότι προφανώς το ποσοστό από μόνο του δεν αποτελεί απόδειξη λογοκλοπής αλλά ένδειξη

Διαφαίνεται επίσης ότι η χρήση του προγράμματος ανίχνευσης λογοκλοπής για τους περισσότερους διδάσκοντες έχει βοηθήσει πολύ στον περιορισμό της λογοκλοπής αλλά και στην καλύτερη προσέγγιση του φαινομένου. Είναι εντυπωσιακό ότι μόνο 17 άτομα από τα 315 απάντησαν ότι δεν άλλαξε τίποτα.

Γενικές διαπιστώσεις από τις απαντήσεις

- Από την έρευνα επιβεβαιώνεται ότι τα προγράμματα ανίχνευσης λογοκλοπής έχουν **ενταχθεί στο εγκεκριμένο ακαδημαϊκό πρόγραμμα**
- Τα λογισμικά αυτά μπορούν να είναι μέρος μιας γενικότερης στρατηγικής που καλείται να εφαρμόσει το ίδρυμα στο πλαίσιο της ανάπτυξης και εφαρμογής της ακαδημαϊκής εντιμότητας στα μέλη της.
- Η λογοκλοπή έχει συνδεθεί έμμεσα και με την αξιολόγηση (διδασκόντων, ερευνητών, φοιτητών)
- Διαφάνηκε η ανάγκη εκπαίδευσης
 - εμπλουτισμός των μαθημάτων με επιπλέον μαθησιακούς στόχους για την εκπαίδευση στην ακαδημαϊκή γραφή ή ακόμα και η ένταξη εξειδικευμένου μαθήματος στο πρόγραμμα σπουδών
 - Συμβολή της βιβλιοθήκης
 - Ρόλος και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (έννοια βιβλιογραφίας, πρακτικές αναζήτησης)
- Ολιστική αντιμετώπιση του φαινομένου μέσω δράσεων και όχι μόνο με νομοθετικές κούφιεσ παρεμβάσεις που δεν αλλάζουν την ουσία του προβλήματος.
- Συνεργατική χρήση του προγράμματος ανίχνευσης λογοκλοπής Turnitin

Μελλοντικές προεκτάσεις της έρευνας

- Επέκταση σε όλα τα ιδρύματα
- Ποιοτική έρευνα
- Κατάτμηση σε ομάδες ενδιαφέροντος (προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς διδάκτορες αλλά και διδάσκοντες αποκλειστικά)
- Επανάληψη σε τακτά χρονικά διαστήματα με τους ίδιους ή και διαφορετικούς αποδέκτες και την συγκριτική μελέτη αυτών.
- πιθανή εγκατάσταση μιας μόνιμης βάσης διεξαγωγής έρευνας και η πρόσβαση στα στοιχεία αυτά αλλά και η εμπλοκή και θεσμικών παραγόντων από τις διοικήσεις ή και το υπουργείο θα μπορούσε να συμβάλει θετικά στη δημιουργία μιας ενιαίας πολιτικής αντιμετώπισης και πρόληψης της λογοκλοπής